

Naar det endvidere viser sig, at det oprindelig tiendeydende Hartkorn — efter Matrikul 1844 — er mindre i 1900 end i 1872, kan dette hidrøre fra, at man ofte har faaet opgivet det tiendeydende Hartkorn efter den gamle Matrikul og ved fornyet Henvendelse har maattet skaffe sig dette berigtiget, en Henvendelse, der jo almindeligvis kun har kunnet finde Sted, naar der blev opgivet større Hartkornsbetøb end det, der, efter Bureauets øvrige Statistik, var bekendt som et Sogns Hartkornsmængde; og dette Forhold er sandsynligvis endnu hyppigere fremkommet i 1872 uden en tilsvarende Revision. Desuden er det sandsynligt, at de mellemliggende Aar, fra 1872 til 1901, yderligere have bragt Tiendebyrde paa Ejendomme, hvor Tienden for længst er gaaet over i Ydernes eget Eje, i Glemmebogen.

Resultaterne af Materialets Bearbejdelse for de enkelte Amter fremgaa af omstaaende 3 Tabeller, der for hvert Amt meddele Data paa de Omraader, hvor en Sammenlægning af Oplysningerne til et Hele har kunnet ske. I selve Materialet foreligger — om end ikke fuldstændigt — yderligere Oplysninger om særlige Afgifter og Byrder, om de Vilkaar, paa hvilke en stedfunden Afløsning er sket m. v.; men disse har man, selv bortset fra deres Ufuldstændighed, ikke kunnet fremstille i Tabelform. Specielt for Kirketienden er der søgt Oplysning om Antallet af Tiendeydere, fordelte i forskellige Klasser efter den aarlige Ydelses Størrelse (jfr. Tabel II. B.). Man kan formentlig med nogenlunde Sikkerhed overføre denne Fordeling fra Kirketienden til de andre Tiender og har derfor under Hensyn til det med en saadan Deling forbundne store Arbejde, som Bureauet ofte har maattet foretage paa Grundlag af selve Tiendeopkrævningslisterne, kun foretaget denne Undersøgelse for den ene Art af Tiende.

Af selve Tabellernes Oplysninger skal man fremhæve følgende: Samtlige Amters *kongetiendeydende* Hartkorn (bortset fra Bornholm, hvor der ikke findes Kongetiende) opgives efter Matrikullen fra 1844 til 306,576 Tdr., hvoraf Tienden for 58,894 er overgaaet i Tiendeydernes eget Eje. For de resterende 247,582 Tønders Vedkommende erlægges Tienden med Korn, med Penge efter Kapiteltakst eller paa anden Maade. Erlæggelse med Penge efter hvert Aars Kapiteltakst er den langt almindeligste Ydelsesmaade, nemlig for 201,374 Tdr. Hartkorn eller 81 pCt. af Helheden. Kongetiendens samlede Værdi, o: for den Dels Vedkommende, hvoraf Tienden ikke er overgaaet i Tiendeydernes egen Besiddelse, er opgivet til 1,522,640 Kr., hvoraf de 63 pCt. er ansat i Byg. Gennemsnitlig er Værdien 6 Kr. 15 Ø. pr. Td. tiendeydende Hartkorn.

Landets *kirketiendeydende* Hartkorn er opgivet til 316,798 Tdr. — hvor det dog maa tilføjes, at der her mangler Oplysninger for ca. 1 pCt. af Tienden — og heraf er Tienden for 81,512 Tdr. overgaaet i Tiendeydernes egen Besiddelse. For de resterende 235,286 Tønders Vedkommende erlægges Tienden paa forskellig Maade; hovedsagelig, nemlig for 76 pCt., erlægges den, ligesom ved Kongetienden, med Penge efter hvert Aars Kapiteltakst. Kirketiendens samlede Størrelse, o: for den Dels Vedkommende, hvoraf Tienden ikke er overgaaet i Tiendeydernes egen Besiddelse, opgives til 1,497,669 Kr., hvoraf de 65 pCt. er ansat i Byg. Gennemsnitlig er Værdien 6 Kr. 37 Ø. pr. Td. tiendeydende Hartkorn. Paa Kirketiendetabellen angives dernæst Kirkernes Assurancesum for samtlige Kirker at skulle andrage ca. 63 Mill. Kr., og de aarlige Udgifter til Vedligeholdelses- og Byggeforetagender ved Kirkerne til ca. 629,000 Kr.; sidstnævnte Beløb kan dog kun betragtes som meget omtrentligt.

Præstetiendens Størrelse i 1899 er opgjort til i alt 2,312,532 Kr., men dette Beløb maa antages at være noget for stort, idet det ikke vil være ualmindeligt, at de paagældende Præster ere beneficerede ogsaa med andre Tiender eller Dele af saadanne. Dette har ligefrem kunnet konstateres for ca. 75,000 Kr.s Vedkommende. Paa den anden Side er Præstetienden i Købstæderne ikke medtaget. (Ved Opgørelsen i 1872 opgaves det præstetiendeydende Hartkorn til i alt 325,082 Tdr., hvoraf intet overgaaet i Tiendeydernes eget Eje).